SOCIAL- OCH
HÄLSOVÅRDSMINISTERIET

KOMMUNINFO

Helsingfors 29.5.2012 1 / 2012

Hur minderåriga barns sommarinkomster påverkar familjens utkomststöd

Allmänt om utkomststödet

Utkomststödet är till sin natur en stödform för utkomst som beviljas i sista hand. Syftet med det är att trygga en persons och familjs utkomst och främja möjligheterna att klara sig på egen hand. Utkomststödet tryggar minst den oundgängliga utkomst som en person och familj behöver för ett människovärdigt liv. Behovet av stöd bedömer kommunen utifrån den faktiska situationen och tillämpar vid beviljandet av utkomststöd lagen om utkomststöd (1412/1997) samt bland annat lagen om klientens ställning och rättigheter inom socialvården (812/2000).

Utkomststödets belopp är skillnaden mellan de utgifter och de disponibla inkomster och tillgångar som fastställs enligt lagen om utkomststöd. I 6 § i lagen om utkomststöd föreskrivs om detta.

Då utkomststöd bestäms beaktas de sammanräknade utgifter som berättigar till utkomststöd för familjemedlemmar som hör till en och samma familj samt deras disponibla inkomster och tillgångar.

I fråga om minderåriga barn som bor i familjen bestäms utkomststödet enskilt för varje familj. En familj definieras i 3 § i lagen om utkomststöd. Föräldrarna och vårdnadshavaren har försörjningsplikt för det minderåriga barnet. Däremot kan det inte förutsättas att barnets inkomster och tillgångar används till att försörja föräldrarna eller syskonen.

Då utkomststöd beviljas betraktas alla familjemedlemmar som mottagare av utkomststödet räknat från den dag stödet utbetalas.

I 11 § och 12 § föreskrivs separat om de inkomster och tillgångar som inte beaktas som inkomster eller tillgångar när man beslutar om utkomststöd.

Inkomster som inte beaktas när man bestämmer om utkomststöd

1) Förvärvsinkomster som ska anses ringa och understöd

I 11 § i lagen om utkomststöd läses de inkomster upp separat som **inte beaktas som inkomster** då utkomststödet beviljas (se bilaga). I paragrafen konstateras bland annat att **förvärvsinkomster som ska anses ringa och understöd** inte beaktas som inkomster då utkomststödet bestäms.

Social- och hälsovårdsministeriet har i den handbok som riktar sig till kommuner som tillämpar lagen om utkomststöd (social- och hälsovårdsministeriet, Publikationer 2007:12, kapitel 6.8.2) betonat att understöd och förvärvsinkomster av ringa storlek fortfarande ska lämnas helt utan beaktande vid beviljande av utkomststöd till familjer.

Sjötullsgatan 8, Helsingfors
PB 33, FI-00023
STATSRÅDET, FINLAND
www.stm.fi

Telefon +358 295 16001
Telefax +358 9 6980 709

e-mail: kirjaamo@stm.fi
förnamn.efternamn@stm.fi

Lagen om utkomststöd ger kommunen en omfattande prövningsrätt i fråga om hur behandlingen av utkomststödsärenden ordnas i kommunen och till exempel vilka förvärvsinkomster och understöd som ska betraktas som ringa. I handboken konstateras att den allmänna bestämmelsen i 11 § 2 mom. i lagen om att ringa inkomster inte ska beaktas **gäller även barn**.

Social- och hälsovårdsministeriet har i handboken funnit att **sporadiska lönebetalningar för sommar- eller veckoslutsarbete** för minderåriga barn utgör sådana mindre förvärvsinkomster som inte ska beaktas.

I november 2011 gjorde social- och hälsovårdsministeriet en utredning bland de regionförvaltningsverk som sköter övervakningen av lagenligheten när det gäller utkomststöd som svarade att de sällan blivit kontaktade i frågor som gäller beaktandet av barns inkomster och de hade inte blivit tvungna att särskilt ge kommunerna anvisningar eller råd i dessa frågor. Social- och hälsovårdsministeriet gör bedömningen att minderåriga barns sommarinkomster och lön för veckoslutsarbete i kommunerna i regel har ansetts som ringa förvärvsinkomster, och dessa har därför lämnats obeaktade när familjen beviljats utkomststöd.

Social- och hälsovårdsministeriet vill dock med detta Kommuninfo-brev skärpa sin tidigare styrning.

2) Regelbundna inkomster för ett barn under 18

I 11 § i lagen om utkomststöd föreskrivs att **regelbundna inkomster** för ett barn under 18 år inte ska beaktas som inkomst när utkomststödets belopp beräknas, till den del dessa inkomster är större än de utgifter som enligt 7 och 7 c § ska beaktas för barnets del.

I social- och hälsovårdsministeriets handbok (ovan) konstateras att bara den del av minderåriga barns regelbundna inkomster beaktas som anses täcka de utgifter som i utkomststödet ska beaktas för deras del. Enligt handboken räknas barnets andel i första hand ut på grunddelen och boendekostnaderna. Kommunen har möjlighet att utnyttja sin prövningsrätt i fråga om hur stort belopp som är skäligt att beakta som barnets andel av familjens boendekostnader. (Kapitel 6.8.2)

I övrigt tillämpas vid beaktande av **regelbundna inkomster för ett barn** samma principer som vid fastställande av inkomster i allmänhet. Enligt detta beaktas inte inkomster till den del dessa motsvarar **utgifter för arbetsresor och övriga av arbetet förorsakade utgifter**. På barnens andel av inkomsterna tillämpas också ett avdrag på minst 20 procent, men högst 150 euro som gäller **prioriterad förvärvsinkomst**.

Ytterligare information:

Jaakko Ellisaari, överinspektör, tfn 02951 63305 och
Raimo Kärkkäinen, bostadsråd, tfn 02951 63302.

E-postadresser: fornamn.efternamn@stm.fi

Obs! Våra telefonnummer ändrades 29.5.2012. Nya växeln: 0295 16001.

Utkomststöd behandlas på social- och hälsovårdsministeriets webbplats:
www.stm.fi -> Utkomstskydd -> Utkomststöd eller
http://www.stm.fi/sv/utkomstskydd/utkomststod

En uppdaterad version av lagen om utkomststöd kan läsas på webbplatsen ovan och till exempel:
http://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/1997/19971412

Lagen om klientens ställning och rättigheter inom socialvården kan läsas på social- och hälsovårdsministeriets webbplats:
http://www.stm.fi/sosiaali_ja_terveyspalvelut/asiakkaanoikeudet/sosiaalihuolto
och till exempel:
http://www.finlex.fi/fi/laki/smur/2000/20000812

SHM:s publikation *Sosiaalihuollon asiakkaan asema ja oikeudet* (STM oppaita 2001:11; på finska):
http://pre20031103.stm.fi/suomi/pao/julkaisut/opas01_11/lakipaketti.pdf

SHM:s publikation *Utkomststöd. Handbok för tillämpning av lagen om utkomststöd* (SHM Publikationer 2007:12):
http://www.stm.fi/julkaisut/julkaisuja-sarja/nayta/_julkaisu/1057071#fi

SHM:s Kommuninfo-meddelanden:
http://www.stm.fi/sv/pressmeddelanden/kommuninfo

Social- och hälsovårdsministeriets nyhetsbrev:

SHM:s nyhetsbrev till kommunerna och aktörer inom social- och hälsovården innehåller aktuell information om social- och hälsovården. Det går att prenumerera på nyhetsbrevet på SHM:s webbplats www.stm.fi

BILAGA: Lagen om utkomststöd 7 §, 7 c § och 11 §

- - -

Lagen om utkomststöd 7 §

7 § (29.12.2005/1218)

Grundläggande utkomststöd

Då grundläggande utkomststöd beviljas beaktas utgifter som täcks med en grunddel *(grunddel)* samt övriga grundutgifter så som bestäms särskilt nedan.

- - -

Lagen om utkomststöd 7 c §

7 c § (29.12.2005/1218)

Kompletterande utkomststöd

Då kompletterande utkomststöd beviljas beaktas i behövlig utsträckning särskilda utgifter, som omfattar

1) utgifter för barndagvård
2) andra utgifter på grund av boende än de som avses i 7 b §, samt (20.1.2006/64)
3) utgifter som på grund av en persons eller familjs särskilda behov eller förhållanden ansetts nödvändiga för tryggande av försörjningen eller främjande av förmågan att klara sig på egen hand.

Som en persons eller familjs särskilda behov eller förhållanden kan anses till exempel långvarigt utkomststöd, en långvarig eller svår sjukdom samt särskilda behov i anslutning till barns hobbyverksamhet.

3 mom. har upphävts genom L 20.1.2006/64. (20.1.2006/64).

- - -

Lagen om utkomststöd 11 §:

11 §

Inkomster som skall beaktas

Som inkomster beaktas ifrågavarande persons och familjemedlemmarnas disponibla inkomster.

Som inkomster beaktas dock inte

1) förvärvsinkomster som skall anses ringa och understöd,

2) regelbundna inkomster för ett barn under 18 år, till den del dessa inkomster är större än de utgifter som enligt 7 och 7 c § skall beaktas för barnets del, (29.12.2005/1218)
3) inkomster till den del dessa motsvarar utgifter för arbetsresor och övriga av arbetet förorsakade utgifter,
4) moderskapsunderstöd enligt lagen om moderskapsunderstöd (477/1993) eller förmåner enligt lagen om handikappförmåner (570/2007), (11.5.2007/583)
5) ersättning för uppehälle enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa eller lagen om offentlig arbetskraftsservice samt ersättning för uppehälle enligt lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner (566/2005), och inte heller (11.5.2007/583)
6) sådana ersättningar och inkomster som avses i 8 §.

(28.1.2005/49)

Som inkomster beaktas inte, utöver det som föreskrivs i 2 mom., minst 20 procent av förvärvsinkomsterna, dock högst 150 euro per månad. (17.12.2010/1172)

3 mom. har tillfogats genom L 1172/2010, som gäller temporärt 1.1.2011–31.12.2014.